

Govern d'Andorra

TRANSPARÈNCIA I CONFIANÇA: ANDORRA CAP A EUROPA
CONFERÈNCIA A LA BORSA DE BARCELONA
Divendres 19 de març del 2010

Senyores i senyors,

Agraeixo, en primer lloc, a l'amic Joan Hortalà que m'hagi fet l'honor de convidar-me a la Borsa de Barcelona en uns moments especialment importants pel sector financer i el conjunt de l'economia d'Andorra.

No podia imaginar millor tribuna que aquesta per adreçar-me als agents econòmics de Catalunya.

M'ha semblat adequat encapçalar aquestes paraules amb un títol que pretén ser una síntesi dels objectius del nostre govern.

Transparència i confiança: Andorra cap a Europa és, també, una bona fotografia del que hem estat fent durant els darrers deu mesos.

I.- TRANSPARÈNCIA

Quan vam arribar al govern, el dia 5 de juny del 2009, l'agenda institucional situava la qüestió de la transparència de l'activitat financera al nivell de l'extrema urgència.

Efectivament, en el discurs inicial del debat d'investidura, el 28 de maig del 2009, ja anunciava que el Govern tindria com a prioritat absoluta poder disposar, al final d'estiu, d'una llei que autoritzés l'aixecament parcial "...del secret bancari en cas d'intercanvi d'informacions fiscals".

L'OCDE, el Fons Monetari Internacional, la Unió Europea i els nostres dos veïns, França i Espanya, volien i defensaven, en aquells moments, un nou sistema financer internacional sòlid, transparent i ètic. I aquest objectiu havia estat recordat el 22 de febrer a Berlín, seguint la línia traçada pel president de la República Francesa, Nicolas Sarkozy, el dia 5 de febrer. Un objectiu que passava, i cito, per "... eradicar els paradisos fiscals."

Govern d'Andorra

La resolució final de la reunió de Londres del G-20, el 2 d'abril del 2009, era molt dura.

Em permetran recordar-la:

“Estem d'acord en actuar contra les administracions que no cooperin, inclosos els paradisos fiscals. Estem disposats a aplicar sancions per protegir les nostres finances públiques i els nostres sistemes financers. L'era del secret bancari queda darrere nostre.”

No es podia dir més clar.

El que se'ns retreia a Andorra no és pas que siguem poc curosos en la lluita contra el blanqueig i el finançament del terrorisme. A Europa sabien i saben que això Andorra ho fa, i ho fa correctament. El problema és un altre: es feia greuge a Andorra de no facilitar informació quan la contrapart, generalment l'Administració tributària espanyola o l'Administració tributària francesa, volia conèixer l'eventual titularitat d'un compte bancari d'algunes persones no residents sobre les quals pesava la sospita de comissió d'un delicte fiscal.

El problema, doncs, no era tècnic sinó estratègic i polític. I les solucions proposades –i també les actituds– no volíem que suposessin un menyscapte de l'economia real i de les empreses, especialment del sector financer, perquè sense empreses l'economia andorrana no sobreviurà.

La qüestió fonamental per aconseguir una bona col·laboració financera amb Europa ha estat l'intercanvi d'informació a nivell administratiu. És una qüestió que també esdevé essencial per al futur de la inversió estrangera a Andorra: els operadors francesos, espanyols, els empresaris europeus en general, quan valorin els pros i els contres de fer empresa a Andorra ho han de fer sobre unes bases clares i avantatjoses. Amb seguretat jurídica i gaudint d'un diferencial fiscal.

El 25 de febrer del 2009, un mes abans d'aquella reunió del G-20, el “Grup d'Alt Nivell sobre la supervisió financera a la Unió Europea”, presidit per Jacques de Larosière, va publicar a Brussel·les un informe sobre la crisi financera internacional que li havia estat encarregat per la Comissió Europea.

Govern d'Andorra

L'informe deia ben clar que "... la comunitat internacional ha de fer front als països... que no cooperin en l'intercanvi d'informació".

També feia referència, per exemple, a la possibilitat d'aplicar mesures com "... prohibir a les entitats financeres... realitzar transaccions amb entitats establertes en aquelles jurisdiccions".

Un altre toc d'atenció que no podíem ignorar ni menystenir.

Avui la prioritat del sector financer andorrà, al qual hem de reconèixer equilibri i sentit de la responsabilitat, és mantenir tant el seu embrancament europeu com la relació adequada amb el sistema de compensació interbancari internacional. I això significa donar respostes als requeriments d'informació sobre determinats clients que ens puguin trametre els ministeris de Finances dels països veïns.

Precisament per això l'actuació del nostre govern en els darrers mesos ha estat orientada a complir els compromisos amb l'OCDE.

El Consell General –el nostre Parlament– va adoptar una llei, el 7 de setembre del 2009, que autoritza l'intercanvi d'informació fiscal prèvia petició. Una petició que no pot ser genèrica sinó que, al contrari, cal que sigui concreta –sobre una persona sotmesa a inspecció tributària– i concretada; és a dir, reunir una sèrie de requisits i condicions.

A l'empara d'aquesta llei, el nostre Govern ha negociat i signat, entre el mes de setembre del 2009 i el mes de febrer d'enguany, disset acords bilaterals d'intercanvi d'informació fiscal prèvia sol·licitud.

Hem signat així acords amb França, Portugal i Espanya, que el secretari general de l'OCDE, Angel Gurría va definir com "acords de qualitat" atès que es tracta de tres Estats amb els quals tenim una relació econòmica i financera important. I també hem signat amb altres països de la Unió Europea com Àustria, Bèlgica, Països Baixos, Dinamarca, Suècia i Finlàndia. També ho hem fet amb Noruega, Islàndia, Liechtenstein, San Marino i Mònaco.

Govern d'Andorra

A) L'ABAST DELS ACORDS

Tots els acords s'han negociat i signat adoptant els principis per a l'intercanvi d'informació en matèria tributària continguts al model de conveni fiscal redactat per l'OCDE i de manera essencial s'han inspirat –com també ho fa la nostra llei de 7 de setembre del 2009– dels principis que estableix l'article 26 d'aquell model de conveni, en el seu text de 17 de juliol del 2008.

En els acords es defineixen els impostos objecte d'intercanvi d'informació.

Les sol·licituds d'informació s'han de formular de la forma més detallada possible i han d'incloure la informació següent:

- a) la identitat de la persona que és objecte d'un control o d'una investigació;
- b) una declaració sobre el tipus d'informació sol·licitada en què consti la naturalesa i la forma en què la part requeridora prefereix rebre-la;
- c) la finalitat tributària per la qual se sol·licita la informació;
- d) els motius pels quals la informació sol·licitada és previsiblement pertinent per a l'execució i l'aplicació de la legislació fiscal de la part requeridora, pel que fa a la persona identificada en la lletra a) d'aquest apartat;
- e) els motius pels quals es considera que la informació sol·licitada existeix en la part requerida o que una persona sota la competència de la part requerida la posseeix, la té sota el seu control o pot obtenir-la;
- f) en la mesura que sigui possible, el nom i l'adreça de les persones de les quals es pot pensar que posseeixen o tenen sota control la informació sol·licitada;
- g) una declaració que certifiqui que la sol·licitud és conforme a les pràctiques jurídiques i administratives de la part requeridora i que la part requeridora pot obtenir la informació d'acord amb el seu dret intern o mitjançant la via administrativa convencional en circumstàncies similars, en resposta a la sol·licitud conforme a aquest Acord;

Govern d'Andorra

- h) una declaració que certifiqui que la part requeridora ha esgotat tots els mitjans disponibles en el seu territori per obtenir la informació, excepte aquells que suposarien dificultats desproporcionades.

Els acords també estableixen la possibilitat de denegar una sol·licitud. Així:

1. No s'exigeix a la part requerida que obtingui o proporcioni informació que la part requeridora no pugui obtenir d'acord amb la seva legislació a fi d'administrar o d'aplicar la seva legislació tributària.
2. No s'obliga a proporcionar informació que reveli secrets de caire comercial, empresarial, industrial o professional, ni de procediments comercials.
3. No s'obliga a obtenir o proporcionar informació que pugui revelar comunicacions confidencials entre un client i un advocat o qualsevol altre representant legal reconegut, quan aquestes comunicacions:
 - a) es produeixin amb l'objectiu de rebre o prestar assessorament jurídic, o
 - b) es produeixin amb l'objectiu de ser emprades en un procediment jurídic en curs o previst.

La part requerida pot denegar una sol·licitud d'informació quan el fet de revelar-la pugui ser contrari a l'ordre públic.

Finalment, els acords estableixen que la informació rebuda és tractada de forma confidencial i únicament pot ser revelada a les persones o autoritats (inclosos tribunals i òrgans administratius) encarregades de la gestió o recaptació dels impostos de qualsevol naturalesa i denominació exigibles per la part contractant perceptora.

D'altra banda, la informació facilitada a una part requeridora no pot ser revelada a cap altra autoritat estrangera.

Govern d'Andorra

Aquesta breu síntesi del contingut dels acords l'he preparat, precisament, amb el text de l'Acord entre el Principat d'Andorra i el Regne d'Espanya que vaig signar a Madrid, el passat 14 de gener, amb la vicepresidenta segona del Govern i ministra d'Economia i Hisenda, Elena Salgado.

Un acord especialment important per a nosaltres, no solament pel veïnatge i la força de la nostra relació històrica amb Espanya, sinó també pel fet que, a partir del moment en el qual l'acord sigui efectiu –podem raonablement situar-ho al mes de gener del 2011– el Principat d'Andorra deixarà de ser considerat com un dels territoris a què remet l'apartat 1 de la Disposició addicional primera de la Llei 36/2006 de mesures per a la prevenció del frau fiscal, del 29 de novembre del 2006

B) FORA DE LA LLISTA

Després de la signatura dels set darrers acords, el mes de febrer, i havent arribat així a la xifra total de disset signatures bilaterals, el passat 25 de febrer del 2010, l'OCDE va treure Andorra de la llista grisa elaborada en el G-20 de Londres. Alhora, ens va situar a la llista blanca, en la qual hi figuren els Estats que han donat un compliment substancial dels compromisos internacionals en la matèria.

Ara, una vegada hàgim fet la reforma tributària, que es troba en període de discussió parlamentària, i, per tant, tinguem impostos directes –sobre el benefici de les societats, sobre la renda dels no residents i sobre la renda de les activitats econòmiques–, començarem la negociació per signar els convenis que hauran d'impedir la doble imposició.

Anem enllestit els que no era gens fàcil: aquest intercanvi d'informació, que era psicològicament complex d'assimilar dins d'Andorra, perquè és un canvi de paradigma en la manera de funcionar del país.

L'etapa que encetarem en el moment que el nostre Parlament voti les lleis de reforma fiscal, penso, n'estic convençut, que no serà tan complicada. Arribarà, així, l'etapa de la confiança.

Govern d'Andorra

II.- CONFIANÇA

Usar el terme de *confiança* parlant d'economia o d'Europa pot semblar una obvietat o una generalitat.

Però no ho és –si em permeten– en el cas d'Andorra.

Avançant en la qüestió de la transparència de l'activitat financera hem promogut una nova relació de confiança amb els nostres veïns i davant de les institucions europees.

La progressiva signatura d'acords d'intercanvi d'informació fiscal ens han permès abandonar la llista de l'OCDE de països no cooperants en matèria fiscal, fet històric que ens ha obert el camí –com els deia fa un moment– cap a les posteriors negociacions per establir convenis que evitin la doble imposició.

Condició necessària per aconseguir que els professionals i les empreses andorranes puguin operar a l'exterior sense patir recàrrecs fiscals.

Espanya, Portugal i França són tres escenaris prioritaris per a nosaltres, on ens convé treballar.

Des de l'inici de la legislatura, ens ha quedat molt clar que la crisi econòmica a Andorra era doble: a la crisi econòmica internacional s'hi afegia una crisi estructural interna. No solament hem de fer front a les conseqüències de la crisi econòmica internacional sinó que hem d'encarar, en paral·lel, la vertebració d'un nou model econòmic que, tot i mantenint-se assentat en el tríode –turisme, comerç i sector financer–, s'adapti a una nova relació amb l'exterior.

La postura estratègica era i és clara. El compromís polític del Govern socialdemòcrata andorrà era i és ferm. I ara –més que mai– es veu reforçat pels esdeveniments internacionals.

Govern d'Andorra

Per això, estem treballant –Govern i grups parlamentaris– en les bases d'una reforma tributària no traumàtica, que permeti l'assignació de recursos amb prioritats d'interès general i que doni garanties a Europa i al món que desitgem

relacionar-nos de forma transparent i homologable, mitjançant acords per evitar la doble imposició.

Amb aquesta estratègia facilitarem als empresaris i professionals d'Andorra la possibilitat d'exportar béns i serveis des d'Andorra amb un tracte fiscal no discriminatori.

Ens caldrà, encara, però –insisteixo–, enllestir la nostra reforma fiscal interna. Aleshores, Europa –el nostre escenari empresarial i industrial més immediat, i, per tant, més lògic– es podrà plantejar la possibilitat d'invertir a Andorra en un entorn jurídic estable. Inversió que reactivarà positivament l'economia.

Afrontar amb determinació, des del Govern, la tossuda realitat econòmica i fiscal d'Andorra s'ha traduït en donar confiança als agents econòmics andorrans, als empresaris i als treballadors i, en segon terme, als països que ens envolten i que són l'escenari d'actuacions comercials futures, gràcies a una legislació que haurà d'incentivar la inversió internacional positiva i no especulativa.

Perquè el tercer pilar de la nostra economia, amb el comerç i el turisme, és el sector bancari, que sempre hem defensat i que estic convençut que amb aquesta regulació estem reforçant en la seva credibilitat. I ho fem obrint-li, a més, la possibilitat d'acudir als mercats financers europeus en condicions d'igualtat.

En aquesta perspectiva, la relació estratègica amb la Unió Europea esdevé un pilar fonamental per reactivar l'economia andorrana. Per això, el nostre Govern planteja un nou acord amb Europa a l'empara de l'article 7 bis del Tractat de

Govern d'Andorra

Lisboa (que correspon a l'article 8 de la nova numeració del Tractat de la Unió Europea).

Em permeto citar-lo ara, en la seva versió original en castellà:

“Artículo 7 bis

1. La Unión desarrollará con los países vecinos relaciones preferentes, con el objetivo de establecer un espacio de prosperidad y de buena vecindad basado en los valores de la Unión y caracterizado por unas relaciones estrechas y pacíficas fundadas en la cooperación.

2. A efectos del apartado 1, la Unión podrá celebrar acuerdos específicos con dichos países. Estos acuerdos podrán incluir derechos y obligaciones recíprocos, así como la posibilidad de realizar acciones en común. Su aplicación será objeto de una concertación periódica.”

Aquest article fou completat amb una Declaració, que també cito ara:

“La Unión tendrá en cuenta la situación particular de los países de pequeña dimensión territorial que mantienen con ella relaciones específicas de proximidad.”

I no cal dir que si apostem per aprofundir en aquestes relacions preferents només ho podem fer amb transparència i des de la confiança.

Les inversions que necessita Andorra, perquè el país necessita recursos financers externs, han de fer-se en un marc de transparència administrativa, comptable, social i financera.

I, en un escenari com el que acabo de descriure, esdevé més fàcil mobilitzar inversors procedents d'Espanya i de França, si abans hem assentat amb aquests dos països els corresponents tractats bilaterals de transparència fiscal.

Govern d'Andorra

III.- CONCLUSIÓ

El dilluns d'aquesta setmana, dos diaris econòmics, d'una i altra banda de les nostres fronteres, ens han recordat l'actualitat del que estem parlant.

Al Sud, des de Madrid, un editorial del CINCO DÍAS feia referència a l'evolució europea del flux informatiu en matèria fiscal.

Al Nord, des de París, LES ECHOS deia que els banquers suïssos volen salvar el secret bancari. LES ECHOS explicava tanmateix que, en una enquesta recent, encarregada per l'Associació suïssa de banquers, un 57% de les persones enquestades a la Confederació helvètica consideren improbable que en els propers cinc anys no hi hagi una reforma del secret bancari.

A Andorra encarem aquesta transformació, insisteixo, amb confiança.

Tenim confiança en la seriositat i solidesa del nostre sistema financer i en l'actuació supervisora de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, que estem reforçant, dotant-lo de més competències que li permetin ampliar la seva col·laboració internacional en matèria de supervisió.

Acabaré citant el viceprimer ministre belga i ministre de Finances, Didier Reynders, amb el qual vaig signar també, el passat mes d'octubre, l'acord d'intercanvi d'informació entre Bèlgica i Andorra, i he mantingut diverses converses sobre el futur dels anomenats paradisos fiscals.

En unes declaracions, fetes el 25 de febrer del 2010, a EUROPOLITIQUE, Reynders deia:

“Cap Estat no pot justificar la seva activitat bancària o financera pretenent defensar evasors. Si una plaça financera vol encara atraure capitals demà ho haurà de fer mercès a la competitivitat dels seus serveis i no pas a causa de la seva capacitat d'ajudar la gent a evadir l'impost.”

Govern d'Andorra

Comparteixo aquest plantejament.

El que Andorra vol és mantenir la competitivitat del sector financer i reforçar l'excel·lència dels seus serveis. I ho vol fer donant confiança als seus clients i respectant la bona relació i la reciprocitat amb els seus veïns.

Crec que puc dir –i amb això acabaré– que els conceptes de *transparència* i *d'acostament a Europa* no són altra cosa que el camí per solucionar molts dels reptes que Andorra té plantejats.

Són el camí que ens dóna confiança per encarar de forma positiva el futur més immediat.

Moltes gràcies per la seva atenció.

Jaume Bartumeu Cassany